

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw
Autor	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Projekt z dnia	8 lipca 2025 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Piotr Majoch
e-mail	pim@zpp.pl
tel.	18 477 86 13

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Art. 1 pkt 2 ustawy nowelizującej, art. 42 ust. 2 ustawy nowelizowanej	Konieczne jest doprecyzowanie zapisu poprzez wskazanie terminu, w którym będzie ustalana frekwencja w czasie roku szkolnego.	Zmiana pozwoli uporządkować kluczowy z perspektywy ustawy proceder.	Wyjaśnienie Pojęcie „dni zajęć” jest obecne w art. 42 ust. 2 pkt 1 UPO od samego początku obowiązywania tej ustawy i nie rodzi wątpliwości interpretacyjnych. Niniejszy projekt ustawy nie wprowadza zmiany tego pojęcia, a jedynie modyfikuje wartości procentowe.	Odniesienie do tego przepisu w dalszym ciągu nie usuwa naszych wątpliwości i były one sygnalizowane przez powiaty w uwagach zgłoszonych do ZPP. W zależności od przyjętego terminu ustalenia frekwencji wynik może być bardzo różny – np. gdy w ramach miesiąca kalendarzowego uczeń osiągnie próg minimalnej frekwencji, ale w „miesiącu ruchomym” ilość jego

					nieobecności będzie niedopuszczalna. W konsekwencji – proponowany zapis nie gwarantuje swoistego przymuszenia uczniów do należytej frekwencji w szkole na każdym etapie roku szkolnego.
2.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42a ust. 1 pkt 6 ustawy nowelizowanej	Zapis o prawie do kształtowania swojego stroju i wyglądu wydaje się być zbędny z perspektywy funkcjonowania ucznia na terenie szkoły.	Od lat niestosowny strój jest przedmiotem sporów, a nauczyciele nie są w stanie wyegzekwować od uczniów noszenia ubrań odpowiednich do miejsca i sytuacji. Ujęcie tego zapisu w przepisach prawa tylko spotęguje ten problem. Wystarczające są zapisy art. 42b ust. 1 pkt 4 i 5.	Uwaga nieuwzględniona Artykuł 42a ust. 1 pkt 6 UPO jest wymagany po to, by zaprzestać wykraczających poza prawo praktyk szkolnych nadmiernej ingerencji w strój i wygląd. Prawo to jest jednak skutecznie ograniczane przez art. 42b ust. 1 pkt 4 i 5 UPO.	Szkoła w zakresie wychowania młodzieży i wpajania im zasad odpowiedniego, dostosowanego do miejsca i okazji ubioru, powinna mieć prawo do działania zgodnego ze swoimi zasadami i tradycjami. Zapis o „kształtowaniu swojego stroju i wyglądu” postawiony niejako w kontrze do innych, wspomnianych przez Państwa przepisów, będzie przyczyną masowego „obchodzenia” statutów i innych zasad, na jeszcze większą skalę niż obecnie.
3.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42a ust. 1 pkt 7 ustawy nowelizowanej	Skreślić lub w ślad za proponowaną zmianą zmodyfikować ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych w kierunku rozszerzenia możliwości korzystania przez szkoły i placówki z utworów uczniów w ramach dozwolonego użytku.		Uwaga nieuwzględniona Zdaniem projektodawcy aktualne brzmienie art. 27-28 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych jest na tyle szerokie wobec instytucji oświatowych, że	

				tenże dozwolony użytek już teraz jest tam zagwarantowany bez potrzeby zmian.	
4.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42b ust. 1 pkt 6 ustawy nowelizowanej	Kwestię korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych należy ustalić na poziomie ustawowym (zgodnie z pojawiającymi się pomysłami)	Uregulowanie tych zasad na poziomie ustawy ułatwiłoby pracę osobom zarządzającym szkołami – dla wielu uczniów i rodziców statut szkoły nie jest dokumentem wiążącym.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy zakłada, że szkoła będzie mogła wewnętrznie zdecydować, czy zakaże korzystania z urządzeń elektronicznych, czy nie. Projektodawca nie planuje ingerować w jej autonomię. Statut jest i dla uczniów, i dla rodziców dokumentem wiążącym.	Podtrzymanie uwagi. Wątpliwości budzi możliwość regulowania w statucie np. zatrzymywania telefonów komórkowych uczniów, z uwagi na ingerencję w prawo własności, w przypadku naruszenia zakazu korzystania z telefonu przez ucznia.
5.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42c ust. 3 ustawy nowelizowanej	Należy ustalić szerszy i bardziej skuteczny system kar.	Organizacyjna i pedagogiczna rzeczywistość pokazują, że zaproponowany system karania nie zawsze jest skuteczny, a szkoły w wielu sytuacjach pozostają bezradne.	Wyjaśnienie Trzeba zauważyć, że jest postępowanie o ukaranie ma być ostateczne, stosowane dopiero wtedy, gdy „zwykłe” środki oddziaływania wychowawczego (a w związku z uwzględnieniem innej uwagi: działania wychowawcze) okażą się niewystarczające. Rzadkie będzie zatem korzystanie z tej procedury. Taka procedura wymaga jednak zagwarantowania ochrony prawnej ucznia, przeciwko któremu toczy się postępowanie o ukaranie. Projektodawca zatem musiał je przewidzieć, przy	Podtrzymanie uwagi. Szkołom należy zagwarantować odpowiedni wachlarz środków oddziaływania na uczniów, dopasowany do przewinień różnego rodzaju, pozwalający na większą indywidualizację kar – co jest jak najbardziej zgodne z wyrażoną przez Państwa w kolejnej odpowiedzi zasadą zachowania odpowiednich gwarancji związanych z karaniem.

				jednoczesnym zaprojektowaniu procedury karania możliwie najmniej sformalizowanej. Otwarty katalog działań wychowawczych w ust. 1 kwestionowanego artykułu zdaje się dostatecznie szeroki (skoro jest otwarty). Nie zaproponowano ponadto konkretnej propozycji, do której projektodawca mógłby się odnieść.	
6.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42c ust. 5-10 ustawy nowelizowanej	W przypadku przewinień naruszających prawo innych uczniów do bezpiecznych warunków nauki w szkole/placówce proponowany tryb postępowania o wymierzenie kary będzie prowadził do osłabienia sytuacji ofiar takich zdarzeń. Postępowanie w sprawie nałożenia kary może trwać wiele tygodni a w tym czasie ofiara nadal może być gnębiona przez sprawcę. Jeżeli wprowadzania się rozbudowany system orzekania w sprawie nałożenia kary na ucznia równolegle powinien być wprowadzony system środków zapobiegawczych na czas trwania postępowania o nałożenie kary oraz mechanizm chroniący osoby, których prawa w szkole mogły zostać naruszone przez ucznia, przeciwko któremu toczy się postępowanie.		Wyjaśnienie Przepisy dot. postępowania o ukaranie zostały zaprojektowane tak, by były możliwie najbardziej odformalizowane, przy zachowaniu jednak podstawowych i koniecznych gwarancji prawnych dla ucznia (prawo do obrony, domniemanie niewinności, in dubio pro reo itd.). Dzięki temu, że postępowanie prowadzi dyrektor, nie powinno ono trwać na tyle długo, by zająć miały obawy wskazane w uwadze. Co do środków zapobiegawczych, zdaniem projektodawcy wystarczające będzie stosowanie środków	Potrzymanie uwagi. Uwaga odnosiła się do ochrony ofiar zdarzeń do czego w odpowiedzi nawet się nie odniesiono. W szczególności nie jest takim odniesieniem zdanie cyt. „Dzięki temu, że postępowanie prowadzi dyrektor, nie powinno ono trwać na tyle długo, by zająć miały obawy wskazane w uwadze.”. Trudno zgodzić się z tym twierdzeniem, jeżeli Dyrektor na podstawie projektowanych przepisów będzie prowadził rozbudowane postępowanie wyjaśniające.

				oddziaływania wychowawczego (a w związku z uwzględnieniem innej uwagi: działań wychowawczych), o których mowa w ust. 1 kwestionowanego artykułu UPO. One mogą skutecznie wypełniać tę funkcję.	W przypadku uczniów najbardziej zdemoralizowanych oraz ich ofiar, żadne rozwiązania funkcjonujące w ustawie ani projekcie nie gwarantują odpowiedniego bezpieczeństwa ucznia pokrzywdzonego zachowaniem sprawcy przewinienia. Należy pamiętać, że współcześnie gnębienie uczniów odbywa się w znacznej mierze poza fizycznymi murami szkoły, często z wykorzystaniem środków elektronicznej komunikacji.
7.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42c ust. 16 ustawy nowelizowanej	Przepis powinien uwzględniać również szczególną sytuację uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz do uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.	Prawo powinno przewidywać możliwość modyfikacji katalogu kar wobec uczniów z określonymi rodzajami niepełnosprawności – przykładowo, dla ucznia z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym, kara polegająca na pisemnym upomnieniu może nie być środkiem wystarczającym do tego, by zrozumiał związek przyczynowo-skutkowy swojego zachowania, konsekwencje i powagę tego, czego się dopuścił.	Uwaga uwzględniona Do art. 42c dodano ust. 18.	

8.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42d ust. 1 ustawy nowelizowanej	Krytycznie oceniamy pomysł utworzenia Krajowego Rzecznika Praw Uczniowskich.	Jest to kolejne mnożenie bytów, które będzie prowadziło do dublowania się kompetencji organów rzeczniczych oraz zwiększenia wydatków publicznych. Jeżeli projektodawca dostrzega potrzebę zwiększenia ochrony uczniów to powinien rozważyć instytucjonalne wzmocnienie Rzecznika Praw Dziecka z ewentualnym poszerzeniem jego kompetencji o możliwość podejmowania interwencji na rzecz uczniów pełnoletnich.	Wyjaśnienie Projektodawca bardzo dziękuje za tę opinię i wskazuje, że powstanie w ostatnich latach szeregu organizacji pozarządowych działających na rzecz praw uczniowskich, jak również coraz częstsze ich powoływanie w szkołach i na poziomie JST, są przesłankami wskazującymi na potrzebę powołania dedykowanej uczniom struktury rzecznikowskiej. Argumenty wskazujące, że RPO i RPD są niewystarczającymi organami do ochrony praw uczniowskich projektodawca przedstawił w uzasadnieniu i w OSR. Ponadto, projekt nie tworzy równoległego systemu, lecz wzmacnia aktualnie obowiązujący. Wojewódzcy RPU będą przecież pracowali w kuratoriach oświaty i de facto będą wyspecjalizowanymi wizytatorami w sprawach praw i obowiązków ucznia, co odciąży pozostałych wizytatorów. Projekt jest zatem instytucjonalnym wzmocnieniem już istniejących urzędów.	W praktyce niewykluczone jest, że z obawy przed (w ocenie pedagogów) niepotrzebnym „zaognianiem” sprawy, mniej naglące przypadki pozostaną w murach szkoły, zaś w przypadku tych wymagających zdecydowanego działania, to RPD czy RPO będzie instytucją mogącą odegrać realną rolę w procesie ochrony praw ucznia i do niego taki uczeń czy inna osoba zwróci się z pomocą. Tworzenie całej, rozbudowanej struktury związanej z ochroną praw uczniów, może okazać się narzędziem niedostosowanym do skali jego stosowania. W ogólnym rozrachunku, skala biurokratyzacji przewyższy skalę poprawy dobrostanu dzieci i młodzieży.
----	---	--	---	---	---

				Trzeba też pamiętać, że struktura rzecznikowska nie jest jedyną zmianą w tym projekcie ustawy, a wszystkie one mają na celu wzmocnienie ochrony prawnej uczniów. W wyniku uwzględnienia różnych uwag jego kompetencje zostały jednak okrojone.	
9.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42e ust. 1 pkt 12, art. 42m ust. 1 pkt 6, art. 42p ust. 1 pkt 4, art. 42r ust. 1 pkt 4 ustawy nowelizowanej	Propozycja zmiany zapisu: „Organizować albo wspierać mediację lub prowadzić mediację pod warunkiem posiadania specjalistycznego przygotowania do prowadzenia mediacji (ukończenia szkolenia z mediacji)”.	Z treści zapisu wynika, że rzecznik prowadzi mediację samodzielnie, co wymaga jednak szczególnych umiejętności i przeszkolenia. Nie każdy rzecznik musi posiadać takie kwalifikacje – a nawet jeśli, może nie być w stanie samodzielnie poprowadzić mediacji we wszystkich sprawach, jakie będą do niego trafiać. Z tego powodu rzecznik powinien mieć także ustawowe możliwości organizowania lub wspierania mediacji, które będą prowadzone przez wyspecjalizowanych mediatorów.	Uwaga częściowo uwzględniona Przepisy te otrzymały brzmienie: „Organizować lub wspierać mediację”. Jej ewentualne prowadzenie będzie mogło wynikać z ogólnych kompetencji i certyfikacji uzyskanych przez piastunów organów rzecznikowskich, a już nie z mocy ustawy.	
10.	Art. 1 pkt 3, ustawy nowelizującej, art. 42f ust. 2 ustawy nowelizowanej	Potrzeba wskazania, czy – a jeśli tak, to w jakich sytuacjach – rzecznik może rozpoznawać anonimy.	Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się niezdrowy trend polegający na anonimowym donosicielstwie, choć z drugiej strony niektóre sprawy, z którymi mogą zgłaszać się uczniowie, wymagają pełnej dyskrecji. Przydatne byłoby ustawowe wyważenie tych kwestii, aby kształtować prawidłowe postawy związane ze zgłaszaniem uwag w jakimkolwiek obszarze.	Wyjaśnienie Zgodnie z brzmieniem projektu ustawy, skargi i wnioski anonimowe będą mogły być rozpatrywane tylko przez Szkolnego Rzecznika. Na wyższych szczeblach skargi i wnioski będą musiały być „podpisane”, przy czym można zastrzec swoją anonimowość tak,	Odpowiedź nie rozwiązuje problemu dotyczącego niezdrowej chęci szkodenia innym z ukrycia, co jest spotykane głównie na niższym, bliższym „życzliwemu koledze” szczeblu. Uczy to niewłaściwych postaw i zachowań w życiu.

				by rzecznicy nie ujawniali danych osoby zgłaszającej np. dyrektorowi szkoły lub placówki.	Dostarczanie anonimów powinno być ograniczone do sytuacji, w których po stronie zgłaszającego zachodzi realna obawa niebezpieczeństwa czy znieśławienia.
11.	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42j ust. 2, art. 42n ust. 9, art. 42p ust. 3 ustawy nowelizowanej	Oparcie terminów składania sprawozdań z działalności rzecznika na kalendarzu roku szkolnego, nie kalendarzowego.	System edukacji i organizacja roku szkolnego nie opierają się na roku kalendarzowym, lecz na roku szkolnym. Działania edukacyjne są planowane i realizowane w trybie szkolnym, tj. od 1 września do 31 sierpnia. Tam, gdzie już funkcjonują rzecznicy praw uczniowskich, sprawozdawczość jest prowadzona generalnie w odniesieniu do roku szkolnego, a praktyka w tym zakresie dobrze się sprawdza.	Uwaga uwzględniona częściowo W przypadku organów państwowych praktyką jest, że sprawozdania składa się za rok kalendarzowy. Rzecznicy, przykładowo, Praw Obywatelskich i Praw Dziecka swoje roczne informacje do Sejmu i Senatu właśnie za rok kalendarzowy. Projektodawca rozumie przedstawione argumenty, ale wolałby jednak zachować spójność z pozostałymi organami rzecznikowskimi, tym samym opierając okres sprawozdania rocznego o rok kalendarzowy. Nie planuje się natomiast składania sprawozdań przez szkolnych RPU, co sprawi, że proces będzie odformalizowany. Tam zaś, gdzie opiekunowie samorządu uczniowskiego składają swoje sprawozdania, tam istotnie będą one obejmowały okres roku szkolnego.	Zgodnie z niejednokrotnie wyrażonymi przez Państwa zapewnieniami, w świetle których urząd rzecznika praw uczniowskich ma stanowić odrębny „gatunek” oddziaływania na obywateli, zasadnym i możliwym byłoby jednak nadanie mu takiego, odrębnego charakteru, właśnie poprzez przystosowanie do szkolnego rytmu.

12	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42n ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy nowelizowanej	Wojewódzki Rzecznik powinien spełniać podobne wymagania jak Krajowy Rzecznik. Biorąc pod uwagę zakres zadań Wojewódzkiego Rzecznika bardziej pożądanym byłoby posiadanie doświadczenia w zakresie pracy na rzecz uczniów i ich prawa oraz posiadanie wykształcenia prawniczego niż bycie nauczycielem mianowanym czy dyplomowanym. Pobocznie zauważamy, że sformułowanie „ukończone formy doskonalenia w zakresie administracji i zarządzania” jest nieprecyzyjne.		Wyjaśnienie Założeniem projektodawcy jest, by uczynić Wojewódzkich Rzeczników wyspecjalizowanymi w prawach uczniowskich nauczycielami-wizytatorami, o czym świadczy też katalog ich kompetencji. Dlatego planuje się, by wymagania na Wojewódzkiego Rzecznika były takie, jak dla nauczycieli wizytatorów. Co do form doskonalenia, jest to pojęcie zaczerpnięte właśnie z rozporządzenia określającego wymogi dla nauczycieli wizytatorów (§ 29 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nadzoru pedagogicznego), gdzie znajduje się od lat i dotąd nie budziło żadnych interpretacyjnych wątpliwości.	W sytuacji, w której dyrektorem szkoły (a więc osobą, która także pozostaje odpowiedzialna za działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą) może zostać nie-nauczyciel, tym bardziej taka możliwość powinna zostać zapewniona w przypadku wojewódzkich rzeczników, których praca ma opierać się przede wszystkim na stosowaniu prawa i wykonywaniu zadań natury administracyjnej. Osoba niebędąca nauczycielem może okazać się wręcz bardziej bezstronna niż nauczyciel hipotetycznie kierujący się niepisaną zasadą „solidarności zawodowej”.
13	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42o ust. 1 i 3 ustawy nowelizowanej	Skreślić	Decyzja o utworzeniu stanowiska pracy winna należeć odpowiednio do wójta i starosty (jako osób odpowiedzialnych za kształtowanie struktury organizacyjnej urzędu/starostwa). Proponowane regulacje stanowią niczym nieuzasadniony wyłom w	Uwaga uwzględniona Przepisy zostaną dostosowane.	

			zasadach funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego.		
14	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42o ust. 5 ustawy nowelizowanej	Skreślić	Przepis jest zbędny. Zasady zatrudniania pracowników samorządowych reguluje wyczerpująco ustawa o pracownikach samorządowych. Użycie w przepisie słowa „powołuje i odwołuje” może prowadzić do błędnego przekonania, że rzecznik będzie zatrudniany na podstawie powołania, co pozostaje w sprzeczności z ustawą o pracownikach samorządowych. Natomiast wymagania na stanowisku powinny być określone w rozporządzeniu o wynagradzaniu pracowników samorządowych, które określa m.in. minimalne wymagania kwalifikacyjne niezbędne do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach oraz wysokość wynagrodzenia pracowników. Proponowane regulacje stanowią niczym nieuzasadniony wyłom w zasadach funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego.	Uwaga uwzględniona Wskazane rozporządzenie zostanie znówelizowane, a przepisy dostosowane.	
15	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej , art. 42o ust. 6 ustawy nowelizowanej	Skreślić	Przepis jest zbędny. Zasady zatrudniania pracowników samorządowych reguluje wyczerpująco ustawa o pracownikach samorządowych. Użycie w przepisie słowa „powołuje i odwołuje” może prowadzić do błędnego przekonania, że rzecznik będzie zatrudniany na podstawie	Uwaga uwzględniona Wskazane rozporządzenie zostanie znówelizowane, a przepisy dostosowane.	

			powołania, co pozostaje w sprzeczności z ustawą o pracownikach samorządowych. Ponadto za zatrudnianie pracowników starostwa odpowiada starosta a nie zarząd. Natomiast wymagania na stanowisku powinny być określone w rozporządzeniu o wynagradzaniu pracowników samorządowych, które określa m.in. minimalne wymagania kwalifikacyjne niezbędne do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach oraz wysokość wynagrodzenia pracowników. Proponowane regulacje stanowią niczym nieuzasadniony wyłom w zasadach funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego.		
16	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42p ust. 1 pkt 5	Dodanie do katalogu podmiotów, z którymi może współpracować rzecznik, także instytucji państwowych i samorządowych, młodzieżowych rad powiatów i gmin, organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych w zakresie praw uczniowskich.	Doświadczenia samorządów, w których już funkcjonują rzecznicy praw uczniowskich, pokazują że współpraca z takimi podmiotami i organami szkolnymi przynosi dobre owoce.	Uwaga uwzględniona z zastrzeżeniem zmian redakcyjnych. Podobny przepis na pozostałych szczeblach również zostanie zmodyfikowany.	
17	Art. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej, art. 42r ust. 1 pkt 1 ustawy nowelizowanej	Doprecyzowanie katalogu spraw i gradacji.	Warto doprecyzować w jakich sprawach i w jakiej kolejności szkolny rzecznik będzie zwracał się do rzeczników innych kategorii – na początku rzecznik gminny/powiatowy, kolejno wojewódzki i wreszcie krajowy.	Uwzględnienie innej uwagi + wyjaśnienie Decyzja ta każdorazowo będzie należała do Szkolnego Rzecznika, który będzie mógł ocenić, który z	

				nich będzie najbardziej odpowiedni do danej sprawy. Będzie to zależało, oczywiście, od wagi sprawy oraz jej zakresu terytorialnego. Pomocne w tym mogą być katalogi zadań poszczególnych rzeczników (zob. np. art. 42d ust. 2-3 UPO i analogiczne dla rzeczników niższego szczebla). Gradacja w zakresie JST jest trudniejsza, ponieważ jest to fakultatywny szczebel, wspierający autonomię JST. Tam, gdzie było to możliwe, taka gradacja też została przewidziana. Zdaniem projektodawcy sam projekt ustawy nie wymaga doprecyzowania, z wyjątkiem zakresu zmian wprowadzonych dot. gradacji i spraw w wyniku uwzględnienia jednej z uwag z konsultacji publicznych. Szkolny Rzecznik będzie tu mógł zdecydować samodzielnie, kierując się powyższymi wskazaniami.	
18.	Uwaga ogólna	Przydatne byłoby dodanie zapisu ilustrującego pełną ścieżkę dochodzenia praw uczniowskich przez uczniów i ich rodziców na poziomie szkoły i poza nią.	Istotne jest, aby uczniowie i rodzice działali w oparciu o jasno sprecyzowane przepisy, w świetle których porządek dochodzenia praw nie będzie wzbudzał wątpliwości, objaśniając zwłaszcza kolejność	Wyjaśnienie Ustawa nie jest miejscem na wyjaśnianie lub opisywanie poszczególnych przepisów. Wynika to wprost z § 11 Zasad	Możliwe jest skonstruowanie przepisu w sposób odpowiadający ZTP, a zarazem informujący o sposobie zachowania się w takiej sytuacji.

			podmiotów, do których mogą się zgłaszać ze swoimi problemami.	Techniki Prawodawczej. Takie wyjaśnienia znajdują się jednak w uzasadnieniu projektu ustawy, a także będą częścią procesu upowszechniania wiedzy o prawach i obowiązkach na podstawie projektowanego art. 42a ust. 4 UPO, w tym w wersji zrozumiałej dla uczniów tak, by nie ulegało to wątpliwości.	Nie twierdzimy, że miałby być to apel, zalecenie, postulat, upomnienie czy dodatkowe uzasadnienie tworzonych norm.
19.	Art. 1 pkt 5 ustawy nowelizującej, art. 80 ust. 1 ustawy nowelizowanej	Wyłączenie niektórych placówek spod obowiązku ustanawiania rad placówek.	W przypadku szkół specjalnych i placówek, o których mowa w art. 2 ust. 7 Prawa oświatowego, powoływanie rad nie powinno być obowiązkowe (z uwagi na brak stałej reprezentacji rodziców i uczniów nie jest to możliwe np. w szkołach działających w podmiotach leczniczych, natomiast w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych wynika to z ich specyfiki). Zasadnym jest zatem doprecyzowanie na poziomie aktu wykonawczego wykazu szkół i placówek, które są wyłączone ze stosowania art. 80 ust. 1.	Wyjaśnienie Projektodawca wskazuje, że w mocy pozostanie art. 82 UPO dotyczący tego, że w szkołach i placówkach, w których ze względu na specyfikę organizacji pracy i zadania nie ma możliwości wyłonienia stałej reprezentacji rodziców lub uczniów, rady szkoły lub placówki nie powołuje się. Wówczas jej zadania wykonuje rada pedagogiczna. Jest to rozwiązanie bardziej elastyczne względem proponowanego, w którym rozporządzenie określałoby katalog rodzajów i typów szkół i placówek, gdzie rady szkoły lub placówki się nie tworzy. Projektodawca woli obecne rozwiązanie obecne w art. 82 UPO, ponieważ pozwala ono na elastyczność i na to, by	

				dostosować prawo do różnorodnej sytuacji szkół i placówek oświatowych. Przykładowo bowiem we wskazywanych młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zdaniem projektodawcy, nie ma możliwości wyłonienia stałej reprezentacji rodziców, co uzasadnia skorzystanie z kompetencji obecnej w art. 82 UPO. Co do szkół i placówek specjalnych, wyłączenie o podobnej funkcji jest już obecne w art. 81 ust. 2 UPO.	
--	--	--	--	--	--